

השלמת ההשמשה של תשתיות ציבוריות מוניציפליות, מבני ציבור ושיפור פני המרחב הציבורי

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס, בהמשך להחלטת הממשלה מס' 2568 מיום 15 לדצמבר 2024, שעניינה היערכות לשיבה הביתה של תושבי היישובים המפונים בצפון ותיקון החלטת ממשלה (להלן – **החלטה 2568**), לצורך העמקת הסיוע הממשלתי להשמשת תשתיות ציבוריות מוניציפליות ומבני ציבור ושיפור פני המרחב הציבורי, בהתאם לעבודת מטה הנדסית שנעשתה למיפוי הצרכים ברשויות המקומיות, בשיתוף הרשויות המקומיות, לפעול כמפורט להלן:

1. לצורך השלמת התכנון, ההצטיידות, ההשמשה, השיפוץ והתחזוקה של תשתיות ציבוריות מוניציפליות ומבני ציבור ושיפור פני המרחב הציבורי כאמור בהחלטה 2568, להקצות לכל רשות מקומית בשנת 2025 את הסכום הדרוש בהתאם לעבודת המטה ההנדסית שנעשתה, כמפורט להלן:

א. המועצה האזורית מטה אשר – 31.8 מלש"ח;

ב. המועצה האזורית גליל עליון – 30.6 מלש"ח;

ג. המועצה האזורית מבואות חרמון – 29.6 מלש"ח;

ד. המועצה האזורית מעלה יוסף – 32.3 מלש"ח;

ה. המועצה האזורית מרום הגליל – 12.1 מלש"ח;

ו. עיריית קריית שמונה – 90 מלש"ח;

ז. המועצה המקומית שלומי – 27.5 מלש"ח;

ח. המועצה המקומית מטולה – 17.9 מלש"ח.

2. הקצאת הסכומים האמורים לכל רשות מקומית, תעשה על ידי משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות או על ידי משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, כל משרד לפי הרשויות המקומיות שבתחום אחריותו כפי שנקבע בהחלטה 2568, ובכפוף לאישור תכנית העבודה של הרשות המקומית מול המשרד הרלוונטי.

3. כל רשות מקומית תהא רשאית לבצע את הפעולות האמורות בסעיף 1 לעיל בעצמה או באמצעות משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות או משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, לפי העניין.

4. צוות בראשות מטה היישום "תנופה לצפון", יחד עם המנהל הכללי של משרד האוצר, על בסיס עבודה מקצועית שתיערך עם הממונה על התקציבים והחשב הכללי במשרד האוצר יקיים ישיבות מעקב ובקרה רבעוניות ביחד עם משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות או משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, לפי העניין, לצורך מעקב אחר התקדמות הפעולות האמורות בסעיף 1 לעיל.

5. ביצוע הפעולות האמורות בסעיף 1 אשר בתחום משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, יאוחד עם ביצוע סעיף 3(ד) להחלטה מס' 3264 מיום 20 ביולי 2025, שעניינה קידום מענים ליישובים צמודי גדר בגבול הלבנון, כך שיאושרו במסגרת תכנית עבודה כוללת של כל רשות מקומית.
6. לצורך יישום החלטה זו יוקצה סך של 271.8 מיליון ש"ח בשנת 2025 מתוך הסכום האמור בהחלטה 2330 מיום 31 באוקטובר 2024, שעניינה קידום תוכנית לשיקום ולפיתוח הצפון בעקבות מלחמת חרבות ברזל.
7. עודפים שלא מומשו מתוך התקציבים שהוקצו בהחלטה זו, יועברו לשנת התקציב העוקבת בהתאם להוראות חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

דברי הסבר

ביום 7 באוקטובר 2023 החלה מתקפת טרור רצחנית מרצועת עזה שבעקבותיה החליטה ועדת השרים לענייני ביטחון לאומי על נקיטה בפעולות צבאיות משמעותיות לפי סעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה, והוכרז בצה"ל על מלחמת "חרבות ברזל". כמו כן, הוכרז על מצב מיוחד בעורף בהתאם לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, תחילה על ידי שר הביטחון ביחס לחלק משטח המדינה ובהמשך על ידי הממשלה ביחס לשטחי מדינת ישראל כולה. הכרזה זו מוארכת מזמן לזמן על כל שטח המדינה או חלקה. נוכח המציאות הביטחונית והאפשרות להתפתחות המערכה גם לגזרה הצפונית, ובשים לב לאיום הקיים על האוכלוסייה המצויה בסמוך לגבול הצפוני של מדינת ישראל נוכח ירי טילים וחדירות גורמים עוינים אל יישובי הצפון, ומשלא ניתן היה להבטיח את שלומה של האוכלוסייה או להבטיח אספקת מוצרים ושירותים בסיסיים, ביום 16 באוקטובר 2023 הורה שר הביטחון על פינוי האוכלוסייה הנמצאת בטווח של עד 2 ק"מ מהגבול הצפוני של מדינת ישראל. בהתאם, בהחלטה מס' 975 מיום 19 באוקטובר 2023, שעניינה תכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה בגזרת הצפון (5-0 ק"מ מהגבול) וקליטתה – מלחמת "חרבות ברזל", הוסמך שר הביטחון, בתיאום עם ראש הממשלה, להורות על עיתוי הפעלת תכנית הפינוי "מרחק בטוח צפון" על פי שיקולים מבצעיים. ואכן, בהמשך פונו תושבי העיר קריית שמונה ותושבי המרחב המכונה 2-3.5 ק"מ מגבול לבנון.

ביום 6 בנובמבר 2024 נחתם הסכם בין ממשלת ישראל ללבנון, שבמסגרתו הוסכם על 60 ימי הפסקת אש. לצורך הערכות הביתה של תושבי הצפון המפונים לביתם, עם סיום המניעה הביטחונית לכך, ולצורך קידום וסיוע להיערכותן של הרשויות המקומיות ומערכת החינוך לחזרת התושבים לביתם, הקצתה הממשלה במסגרת החלטה מס' 2568 מיום 15 בדצמבר 2024, שעניינה היערכות לשיבה הביתה של תושבי היישובים המפונים בצפון ותיקון החלטות ממשלה (להלן – **החלטה 2568**) 200 מיליון ש"ח, לביצוע מספר פעולות ראשוניות, לצורך הערכות, מיפוי, השמשה, ושיפוץ ותחזוקה של תשתיות ציבוריות מוניציפליות מבני ציבור ושיפור פני המרחב הציבורי, אשר במהלך התקופה שבה היישובים היו מפונים ולא נעשה בהם שימוש, נפגעו בשל כך, כמו גם בשל הלחימה שהתקיימה בהם, אם בשל נזק מלחמה כהגדרתו בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, ואם בשל לחימת צה"ל בהם או משהייתה כוחות צה"ל בנכסים, ואולם אלו משופים על ידי מס רכוש, יחד עם משרד הביטחון במקרים הרלוונטיים.

בהתאם לדברי ההסבר בהחלטה 2568, מכיוון שבאותה עת, שבה עדיין הייתה מניעה ביטחונית ביחס ליישובים בצפון, טרם התבררו נתוני הפגיעה המדויקים והמלאים בכל רשות מקומית, ובשל הצורך להתחיל באופן מדי בביצוע פעולות שיאפשרו את חזרת התושבים כשהדבר יתאפשר, הוקצה הסיוע על בסיס נתוני מרכז מיפוי ישראל אשר יש להם זיקה להיקף הסיוע שיידרש: מספר התושבים המפונים בכל רשות, השטח המובנה וכמות המבנים הציבוריים בכל רשות. בהתאם לכך, הוקצו למועצות האזוריות מטה אשר, גליל עליון, מבואות חרמון, מעלה יוסף, מרום גליל ולמועצה המקומית עג'ר סך של 111 מיליון ש"ח באמצעות משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות, ולעיריית קריית שמונה והמועצות המקומיות שלומי ומטולה סך של 89 מיליון ש"ח באמצעות משרד הנגב, הגליל והחוסן התברתי.

ביום 24 בפברואר 2025, התקבלה החלטה מס' 2785, שעניינה הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח המכונה 0 עד 7 ק"מ מגדר רצועת עזה ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת "חרבות ברזל", אשר לפיה הסתיימה המניעה הביטחונית ביחס ליישובים בצפון. במהלך התקופה בוצעו עבודות במבני הציבור, בתשתיות הציבור המוניציפליות

ובמרחב הציבורי, כאמור בהחלטה 2568, ואולם התקציבים שהוקצו בה, אשר כאמור חולקו על בסיס פרמטרים שלא התייחסו למידת הנזק בכל אחת מהרשויות, ואשר נועדו לתת מענה ראשוני בלבד, לא הספיקו להשלמת ההשמה של מוסדות הציבור, התשתיות המוניציפליות ושיפור פני המרחב הציבורי. לכן, במהלך המחצית הראשונה של שנת 2025 קודמה עבודת מטה הנדסית רחבת היקף לצורך מיפוי פרטני ומדויק של הנזקים והצרכים ברשויות המקומיות שיישובים בתחומן פונו כאמור. עבודת המטה בוצעה בהובלת משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות ומשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, כל משרד ביחס ליישובים שבהם פעל כאמור בהחלטה 2568, ובשיתוף הרשויות המקומיות, החטיבה להתיישבות, ובליוי מקצועי של חברות הנדסה ובקרה חיצוניות, אשר פעלו ברשויות המקומיות כולן וסיפקו התייחסות אחידה על המצב בהן ועל ההשלמות הנדרשות. במסגרת עבודת המטה ההנדסית האמורה בוצע תהליך סדור ואחיד אשר כלל את השלבים הבאים, שבהתאם להם נקבע התקציב שיוקצה לכל רשות מקומית, בהתאם לצרכיה:

1. הגשת בקשות מפורטות מצד כל אחת מהרשויות המקומיות, ובמועצות האזוריות עבור כל יישוב בנפרד, אשר כללו תיעוד של כלל התשתיות ומבני הציבור שנפגעו, כתוצאה מהתקופה שבה אלו לא היו בשימוש בשל הפינוי הממושך, מהשימוש הצבאי במבנים ומתנועת כלי רכב כבדים (צה"ליים ואחרים) שפגעו בתשתיות. יצוין בהקשר זה, כי ברשות המקומית עגיר נמצא כי התקציבים מהחלטה 2568 כיסו את מלוא הצרכים של הרשות, כפי שעולה ממכתבו של גזבר הרשות מיום 20 ליולי 2025 למשרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות בעניין.
  2. בקרה על ידי גורמי מקצוע מטעם המשרדים הרלוונטיים, ובהם מהנדסים, חברות הנדסה, סיורים בשטח לצורך אימות ובדיקת התאמת הבקשות למצב בפועל, והכול תוך קיום שיח שוטף מול הרשויות המקומיות לקבלת תמונת מצב מלאה.
  3. תיאום והצלבת נתונים מול אגף מס רכוש ברשות המסים על מנת למנוע כפל תקצוב.
  4. בחינה של כל בקשה בהיבטי עלות, תכולה, סבירות ביצוע וזיקה ישירה לתכליות החלטה 2568. יובהר כי ממצאי סקר זה שימשו כבסיס לתקצוב ומבטאים אומדנים בלבד. לכשהרשויות יגיעו לשלב הביצוע, הם יידרשו להציג תוכניות עבודה מפורטות התואמות את המצב בשטח.
- על מנת להבטיח את ביצוען היעיל של הפעולות האמורות בהחלטה, בדומה לאפשרות שניתנה לרשויות המקומיות בהחלטה 2568, גם בהחלטה זו מוצע כי תינתן לכל רשות מקומית אפשרות הבחירה אם לבצע את הפעולות האמורות בעצמה או באמצעות משרד הנגב והגליל או משרד ההתיישבות, לפי העניין. עוד מוצע, על מנת להבטיח מעקב והסתכלות ממשלתית במהלך ביצוע הצעת ההחלטה, כי יוקם צוות משותף של מטה היישום, אגף התקציבים ואגף החשב הכללי במשרד האוצר, יחד עם המשרדים האמורים, כל אחד לפי הרשויות המקומיות שעליהן הוא אמון, אשר יעקוב באופן שוטף אחר יישום ההחלטה, קרי, ביצוע הפעולות האמורות ברשויות המקומיות.
- לטובת ייעול תהליכי הביצוע של ההחלטה ובכלל של פעולות הבינוי והשיקום במטולה, קריית שמונה ושלומי, מוצע לקבוע כי ביצוע החלטה זו בהן יעשה יחד עם ביצוע סעיף 3(ד) להחלטה מס' 3264 מיום 20 ביולי 2025, שעניינה מענים ליישובים צמודי גדר בגבול הלבנון, ויבוצע במסגרת תוכנית עבודה כוללת של הרשות המקומית, כפי שתאושר על ידי משרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, על פי נהליו. כך, ניתן יהיה להבטיח כי שני פרויקטים או יותר באותו מתחם ברשות המקומית, שמקור המימון שלהם בשתי החלטות הממשלה, יבוצעו יחד, באופן שיהיה בו לסייע בטיוב התהליך, במבט רחב על כל הצרכים של הרשות המקומית ובהבטחת השימוש היעיל בתקציבים שהוקצו. יצוין כי החלטת מנגנון זה נבחנה גם לגבי המועצות האזוריות, אשר על עניינם אמון משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות, כאשר לפי גורמי המקצוע במשרד, במסגרת המיפוי שנעשה בעניינם במהלך עבודת המטה ההנדסית האמורה ומכיוון שהפעילות ברשויות האמורות צפויה להיעשות ברובה בביצוע עצמי של המועצות האזוריות,

נמצא כי אין צורך בביצוע במסגרת אותה תכנית עבודה יחד עם התקציבים מכוח סעיף 2(ג) להחלטה 3264, שעליהם אמון לפי הסעיף האמור, משרד הבינוי והשיכון.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

כמפורט בגוף ההחלטה

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר הנגב והגליל והחוסן הלאומי – תומך.

שרת ההתיישבות והמשימות הלאומיות – תומכת.

שר האוצר – תומך.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 975 מיום 18 באוקטובר 23 "תוכנית פעולה לאומית לביצוע פינוי אוכלוסייה בגזרת הצפון (0-5 ק"מ מהגבול) וקליטתה - מלחמת 'חרבות ברזל'.

החלטת ממשלה מס' 1786 מיום 27 למאי 2024 "תוכנית למענים בטווח המיידי והקרוב וקידום מתווה רב-שנתי לשיקום ופיתוח הצפון".

החלטת ממשלה מס' 2230 מיום 31 באוקטובר 2024 שעניינה " קידום תוכנית לשיקום ולפיתוח הצפון בעקבות מלחמת חרבות ברזל".

החלטת ממשלה מס' 2568 מיום 15 בדצמבר 2024 שעניינה "היערכות לשיבה הביתה של תושבי היישובים המפונים בצפון ותיקון החלטת ממשלה".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות הדעת של היועץ המשפטי למשרד האוצר מצורפת להצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: 01 ביצועי.

מגיש: שר במשרד האוצר

י' באב התשפ"ה
04 באוגוסט 2025

נושא הצעת ההחלטה:

השלמת ההשקמה של תשתיות ציבוריות מוניציפליות, מבני ציבור ושיפור פני המרחב הציבורי.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

במסגרת החלטה מס' 2568 מיום 15 בדצמבר 2024, שעניינה היערכות לשיבה הביתה של תושבי היישובים המפונים בצפון ותיקון החלטת ממשלה (להלן – **החלטה 2568**), הוקצו 200 מיליון ש"ח, לביצוע פעולות הערכות, מיפוי, השקמה, שיפוץ ותחזוקה של תשתיות ציבוריות מוניציפליות, מבני ציבור ושיפור פני המרחב הציבורי, ברשויות המקומיות שיישובים בתחומן פונו, אשר בשל העדר השימוש בהם בתקופה שבה היישובים היו מפונים נפגעו בשל כך, כמו גם בשל הלחימה שהתקיימה בהם, אם בשל נזק מלחמה כהגדרתו בחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, ואם בשל לחימת צה"ל בהם או משהייתה כוחות צה"ל בנכסים (אלו משופים על ידי מס רכוש, יחד משרד הבטחון במקרים הרלוונטיים).

בהתאם לדברי ההסבר בהחלטה 2568, מכיוון שבאותה עת, שבה עדיין הייתה מניעה ביטחונית ביחס ליישובים בצפון, טרם התבררו נתוני הפגיעה המדויקים והמלאים בכל רשות מקומית, ובשל הצורך להתחיל באופן מידי בביצוע פעולות שיאפשרו את חזרת התושבים כשהדבר יתאפשר, הוקצה הסיוע על בסיס נתוני מרכז מיפוי ישראל אשר יש להם זיקה להיקף הסיוע שיידרש – מספר התושבים המפונים בכל רשות, השטח המבונה וכמות המבנים הציבוריים בכל רשות.

ביום 24 בפברואר 2025, התקבלה החלטה מס' 2785, שעניינה הארכת סיוע המדינה לתושבי יישובי הדרום המצויים בטווח המכונה 0 עד 7 ק"מ מגדר רצועת עזה ולתושבי יישובי הצפון בטווח של 0 עד 5 ק"מ מגבול לבנון לאור מלחמת "חרבות ברזל", אשר לפיה הסתיימה המניעה הביטחונית ביחס ליישובים בצפון. במהלך התקופה בוצעו עבודות במבני הציבור, בתשתיות הציבור המוניציפליות ובמרחב הציבורי, כאמור בהחלטה 2568, ואולם התקציבים שהוקצו בה, אשר כאמור חולקו על בסיס פרמטרים שלא התייחסו למידת הנזק בכל אחת מהרשויות, ואשר נועדו לתת מענה ראשוני בלבד, לא הספיקו להשלמת ההשקמה של מוסדות הציבור, התשתיות המוניציפליות ושיפור פני המרחב הציבורי.

לכן, במהלך המחצית הראשונה של שנת 2025 קודמה עבודת מטה הנדסית רחבת היקף לצורך מיפוי פרטני ומדויק של הנזקים והצרכים ברשויות המקומיות שיישובים בתחומן פונו כאמור. עבודת המטה בוצעה בהובלת משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות ומשרד הנגב, הגליל והחוסן הלאומי, כל משרד ביחס ליישובים שבהם פעל כאמור בהחלטה 2568, ובשיתוף הרשויות המקומיות, החטיבה להתיישבות, ובליווי מקצועי של חברות הנדסה ובקרה חיצוניות, אשר פעלו ברשויות המקומיות כולן וסיפקו התייחסות אחידה על המצב בהן ועל ההשלמות הנדרשות, כמפורט בדברי ההסבר להצעת ההחלטה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

אין.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

הערות שהתקבלו ממשרדי הממשלה הוטמעו בהצעת ההחלטה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:
בהתאם לכל האמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

דודי קופל	היועץ המשפטי של משרד האוצר	3
שם	תפקיד	חתימה